Archeologienota: De verkaveling aan de Rodestraat te Galmaarden

Annelies De Raymaeker
Lente Van Brempt

Tienen, 2019
Studiebureau Archeologie bvba

Hoofdstuk 2 Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Projectcode: 2019J359

Aanleiding: De opgemaakte archeologienota kadert in een geplande verkavelingsvergunning voor de verkaveling van ca. 5.720 m^2 aan de Rodestraat te Galmaarden met een totale kadastraal oppervlakte van ca. 7.494 m^2. Daarmee valt de vergunningsaanvraag binnen de aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen 3000 m^2 of meer bedraagt en waarbij de bodemingreep 1000 m^2 of meer bedraagt (Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en de Code van Goede Praktijk).

Erkend archeoloog: Annelies De Raymaeker OE/ERK/Archeoloog/2016/00148
Studiebureau Archeologie bvba, OE/ERK/Archeoloog/2015/00002

Locatie: Galmaarden, Rodestraat (Fig. 2.1)
Bounding box: punt 1: x=121580, y=158734
punt 2: x=121672, y=158907

Galmaarden, Afd. 1, Sectie D, percelen 482^{e}, 472a en 481f (Fig. 2.2).

Oppervlakte projectgebied: ca. 7.794 m^2

Oppervlakte vergunningsgebied: ca. 5.720 m^2

Relevante termen[12]: Bureauonderzoek, Galmaarden, Pajottenland, steentijd

[12] Thesaurus: https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus

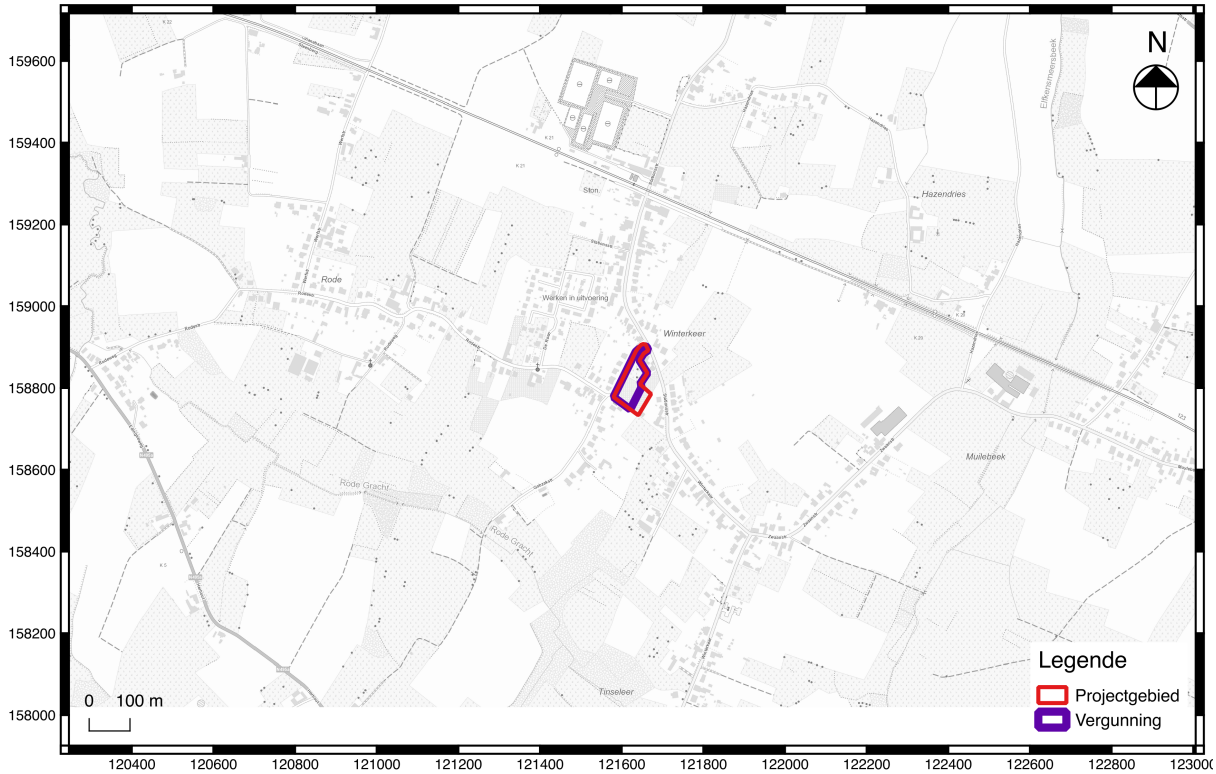

Fig. 2.1: Uittreksel van de topografische kaart met situering van het projectgebied (©Databank Ondergrond Vlaanderen).

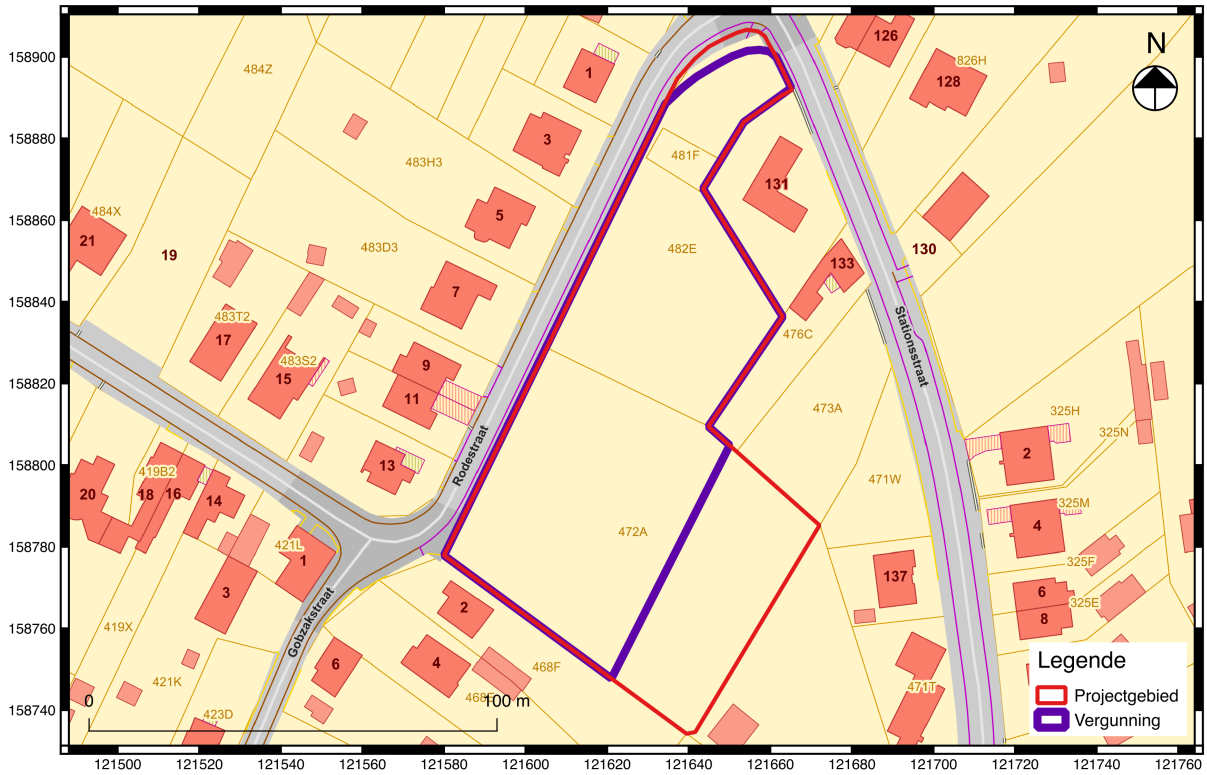

Fig. 2.2: Uittreksel van het kadasterplan met situering van het project- en vergunningsgebied (©CADGIS).

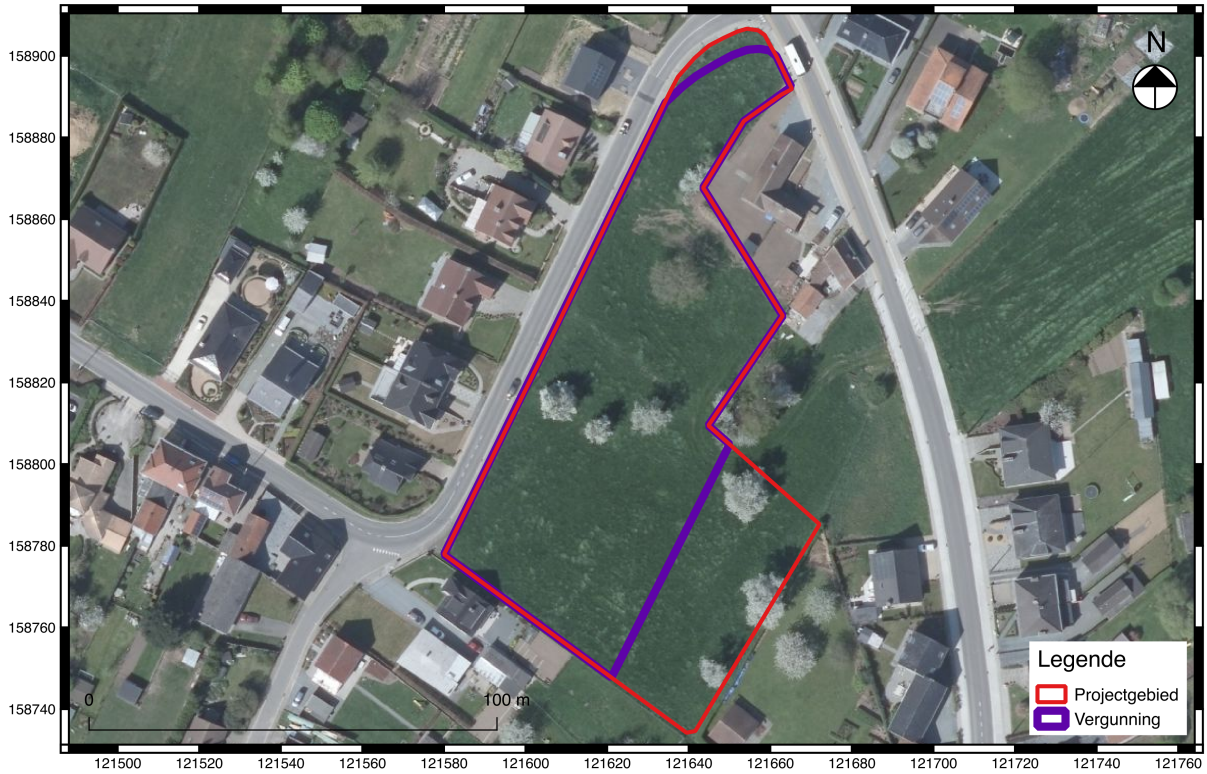

Fig. 2.3: De meest recente luchtfoto met situering van het project- en vergunningsgebied (Bron: www.dov.vlaanderen.be).

2.2 Gemotiveerd advies

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek (projectcode: 2019J359) blijkt verder archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem nodig, omdat onvoldoende informatie is gegenereerd om een gemotiveerde uitspraak te doen over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor een archeologische opgraving en/of behoud *in situ* van aanwezige archeologische waarden. De aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats kan op dit moment immers niet met zekerheid worden aangetoond.

Afgaande op de geraadpleegde (cartografische) bronnen kan worden geconcludeerd dat het vergunningsgebied beschikt over een mogelijk archeologisch potentieel voor het aantreffen van (pre)historische vindplaatsen uit alle mogelijke periodes vanaf de steentijd tot en met WO II, dit in de vorm van artefacten- en grondsporensites. Het terrein is immers nooit bebouwd is geweest en geen structurele bodemverstoring heeft plaatsgevonden.

2.3 Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem

2.3.1 Aanleiding van het vooronderzoek[13]

Deze archeologienota kadert binnen een geplande vergunningsaanvraag voor de verkaveling van een onbebouwde zone langs de Rodestraat en Stationsstraat te Galmaarden (Fig. 2.1). Deze verkaveling zal plaatsvinden op een gebied van ca. 5.720 m^2. Er worden 8 loten gerealiseerd met woningen met open en halfopen opbouw georganiseerd langs de Rodestraat. Een negende lot is ingepland langs de Stationsstraat. De geplande werken zullen dus voornamelijk een impact hebben op een zone van ca. 20 m diep langs de noordwestelijke zijde (Rodestaat) van het projectgebied. De exacte verstoringdiepte is afhankelijk van het ontwerp. Er zullen eveneens enkele bomen moeten worden gerooid, wat ook enige schade aan het bodemarchief met zich mee kan brengen. Aangezien het om een verkaveling gaat wordt er uitgegaan van een totale verstoring van het volledige vergunningsgebied.
Binnen de grenzen van het project- en vergunningsgebied heeft tot op heden geen diepgaande verstoring van de ondergrond plaatsgevonden. De geplande werken zullen mogelijk zorgen voor een structurele verstoring van de ondergrond en de eventueel daarmee geassocieerde archeologische waarden in het hele vergunningsgebied.

2.3.2 Resultaten bureauonderzoek

Het projectgebied bevindt zich op ca. 1,5 km ten zuiden van het dorp van Galmaarden, ter hoogte van de plaats *Winterkeer*. Het projectgebied situeert zich langs de zuidelijke grenzen van de archeo-regio van de (zand)leemstraat. Formeel maakt het projectgebied deel uit van het heuvelrijke Pajottenland. Hydrografisch gezien behoort het projectgebied tot het Denderbekken. De Dender bevindt zich op ca. 6 km ten noordwesten. De meest nabijgelegen waterlopen t.o.v. het onderzoeksgebied zijn de Hollebeek, die op ca. 440 m ten oosten ontspringt, de Rode Gracht, ca. 450 m zuidwesten, en de Elfkensmeersbeek, ca. 780 m zuidoosten. Landschappelijk bevindt het onderzoeksgebied zich in een gradiëntzone (ca. 45,8-47,7 m TAW) tussen de Markvallei ten noorden en een langgerekte heuvelrug ten zuidoosten. Het reliëf daalt in noordelijke richting en wordt ingesneden door verschillende beken die uitmondden in de Mark. Deze beek/rivier doorkruist het dorpscentrum van Galmaarden. Binnen de grenzen van het projectgebied is een hellend reliëf waar te nemen van zuid naar noord, met een hoogteverschil van ca. 1,9 m.

De geologische ondergrond van het projectgebied bestaat sedimenten van het Lid van Saint Mour, Formatie van Kortrijk wordt gekenmerkt door grijze silthoudende klei. Volgens de Quartair geologische kaart is de ondergrond vervolgens afgedekt door eolische afzettingen (silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen en eventueel hellingsafzettingen van het Quartair. Zoals weergegeven op de bodemkaart bevindt het projectgebied zich in een zone met *OB*-gronden. Deze is een kunstmatige bebouwde grond, waarbij het bodemprofiel door ingrijpen van de mens gewijzigd of vernietigd werd. De aangrenzende gronden zijn gekarteerd als *Aca0* en *Ada0*-bodems: zwak/matig gleyige leembodem met textuur B horizont en dikke (>40 cm) A horizont. De profielen vertonen een grijsbruine podzolachtige bodem.

[13] Voor een gedetailleerde en met plannen geïllustreerde omschrijving van de geplande werken, zie paragraaf 1.1.4 *Beschrijving van de geplande werken*.

Desondanks het feit dat de bodemkaart het projectgebied plaatst in een antropogeen verstoorde zone, aan de hand van het historisch kaartmateriaal kan worden besloten dat het vergunningsgebied doorheen de eeuwen onbebouwd bleef en er mogelijk geen structurele verstoring van de ondergrond heeft plaatsgevonden. Het terrein het grootste deel van zijn geschiedenis als landbouwgrond heeft gefungeerd. Normale ploegactiviteiten hebben enkel impact op een toplaag van 30 à 40 cm, waardoor verstoring van het archeologisch vlak op dit terrein weinig waarschijnlijk is.
Mits de veronderstelling dat de ondergrond niet structureel verstoord werd, bezit het terrein mogelijk potentieel voor wat betreft (pre)historische artefactenvindplaatsen en sites met bodemsporen. Het projectgebied wordt immers omgeven door enkele waterlopen. Paleolandschappelijk gezien betrof het eventueel een aantrekkelijke vestigingsplaats voor zowel jager/verzamelaars als sedentaire gemeenschappen vanaf het neolithicum. Met de veronderstelling dat de bodem in het onderzoeksterrein gelijkaardig is aan de aangrenzende gronden kunnen we stellen dat een podzolbodem ook in deze zone mogelijks aanwezig is. Podzolbodems verlenen zich gewoonlijk tot een goede conservatie van steentijd artefactensites (finaalpaleolithicum, mesolithicum en neolithicum) en grondsporensites (metaaltijden tot en met WOII). Er zijn echter geen aanwijzingen dat prehistorische artefacten aanwezig en/of bewaard zijn binnen de grenzen van het projectgebied.

Dit leidt tot de conclusie dat er een mogelijkheid is voor waarden uit alle periodes vanaf het finaal-paleolithicum tot en met WOII. Het potentieel op zowel kennis- als datawinst bij verder archeologisch onderzoek is zeer hoog door het gebrek aan systematisch onderzoek in de omgeving.

2.3.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

De doelstelling van dit uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem betreft het formuleren van uitspraken omtrent de aan- of afwezigheid van één of meerdere archeologische vindplaatsen en de inschatting van het potentieel op archeologische kennisvermeerdering.

De volgende onderzoeksvragen zijn hierbij van belang:

- *Welke zijn de waargenomen bodemhorizonten (beschrijving en duiding)?*
- *In hoeverre is de bodemopbouw intact?*
- *Op welke diepte(s) bevind(e)t(n) zich het archeologisch vlak?*
- *Wat is de relatie tot de bodem en de eventuele archeologische sporen?*
- *Zijn er archeologische sporen en/of vondstenconcentraties aanwezig binnen de grenzen van het projectgebied en zo ja, wat is de afbakening hiervan in ruimte en tijd?*
- *Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?*
- *Wat is de aard en datering van de aanwezige archeologische sporen?*
- *Naar welke activiteit of soort site verwijzen de sporen?*
- *Zijn er sporen uit één of meerdere periodes aanwezig?*
- *Is verder archeologisch onderzoek nodig? Zo ja, welke zones komen in aanmerking voor vervolgonderzoek?*

Het volledige vergunningsgebied, met een oppervlakte van 5.720 m2 wordt geselecteerd voor verder onderzoek (Fig. 2.4).

Het vooronderzoek in zijn geheel kan als volledig worden beschouwd als er voldoende informatie is gegenereerd om:
- een te bekrachtigen nota op te maken die de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende staaft.

- een te bekrachtigen nota op te maken die het ontbreken van potentieel op kennisvermeerdering afdoende staaft.
- een te bekrachtigen nota op te maken die de onmogelijkheid voor een behoud *in situ* staaft en een plan van aanpak hiervoor biedt.
- een te bekrachtigen nota op te maken die de mogelijkheid voor een behoud *in situ* staaft en een plan van aanpak hiervoor biedt.

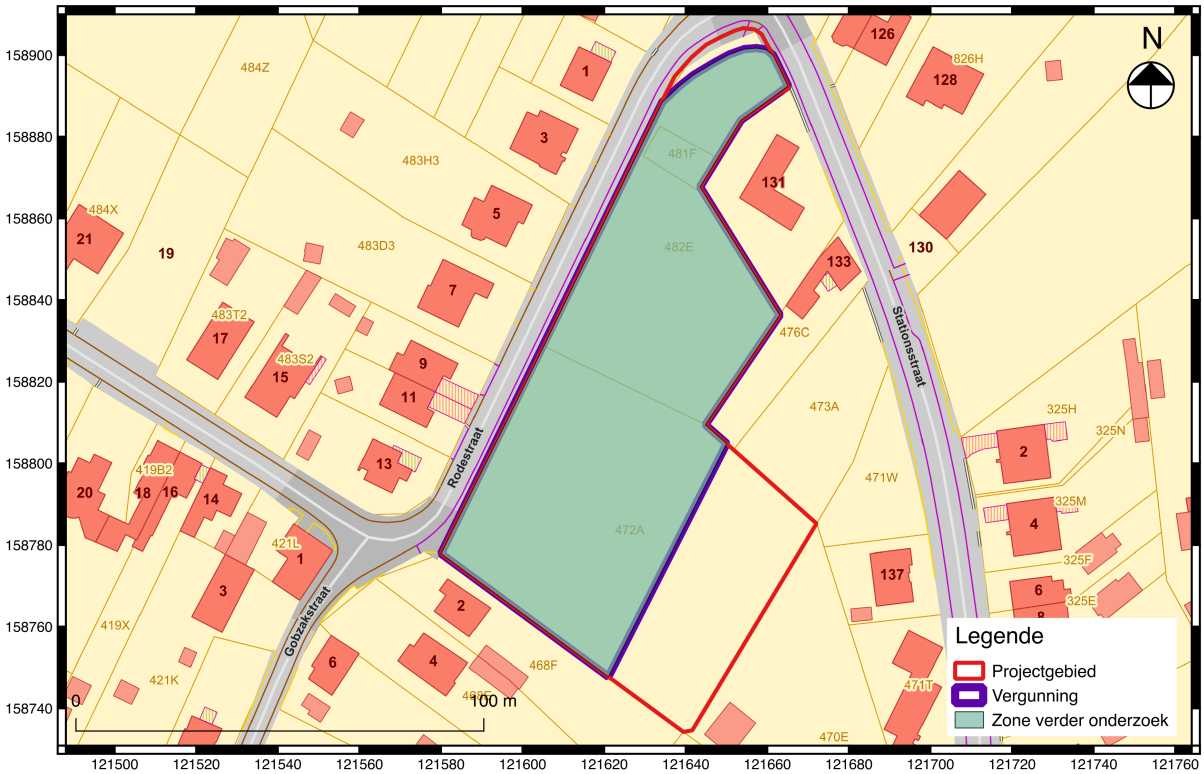

Fig. 2.4: Synthesekaart met aanduiding van de zone geselecteerd voor verder onderzoek.

2.3.4 Onderzoeksmethode en -strategie

De keuzes van de methodes voor verder vooronderzoek en het wel/of niet uitvoeren van deze onderzoeken, worden gebaseerd op de volgende vier criteria:
1° is het MOGELIJK deze methode toe te passen op dit terrein (ook kosten-batenanalyse)?
2° is het NUTTIG deze methode toe te passen op dit terrein?
3° is het overdreven SCHADELIJK voor het bodemarchief om de methode toe te passen op het terrein?
4° is het NOODZAKELIJK om deze methode toe te passen op dit terrein (ook kosten-batenanalyse)?

In eerste instantie wordt de opportuniteit van de diverse methoden voor vooronderzoek zonder ingreep in de bodem afgewogen:

Methode	Opportuun	Motivering
Landschappelijk booronderzoek	Ja	Een landschappelijk booronderzoek is zinvol en nuttig om een antwoord te formuleren op de vraag of er nog intacte – al dan niet begraven – paleobodems aanwezig zijn. Desondanks het feit dat het projectgebied gekarteerd is in een zone met een antropogeen verstoorde bodem, is het potentieel voor de

		aanwezigheid van dergelijke paleobodems hoog door het gebrek aan structurele verstoring van de ondergrond en het beperkt agrarisch landgebruik in het verleden, en de nabijheid van *Aca0*- en *Ada0*-gronden volgens de bodemkaart. Als aan dit criterium is voldaan geldt namelijk een hoge verwachting voor in situ bewaarde vuursteenvindplaatsen en artefactenconcentraties uit de prehistorische periode (steentijd en metaaltijden) en dienen specifieke onderzoekstechnieken voor het karteren en waarderen van dergelijke vindplaatsen te worden vooropgesteld.
Landschappelijke profielputten	Nee	Aangezien de bovengenoemde vraagstellingen beantwoord kunnen worden aan de hand van een landschappelijk booronderzoek is het niet noodzakelijk om deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-baten).
Geofysisch onderzoek	Nee	Het is niet nuttig om deze methode toe te passen. Geofysisch onderzoek is niet aangewezen omdat dit geen gegevens met betrekking tot de chronologie van de eventueel gedetecteerde fenomenen kan opleveren. Deze methode is vooral nuttig op terreinen waar ondergrondse lineaire bodemsporen en (muurwerk)constructies met hoge graad van zekerheid worden verwacht op basis van het bureauonderzoek, wat hier niet het geval is.
Veldkartering	Nee	Het is niet nuttig om deze onderzoeksmethode toe te passen. Het terrein is voor een groot deel bedekt met gras. Binnen dit onderzoek biedt deze methode tevens geen meerwaarde en zal dit vermoedelijk niet tot kenniswinst leiden.

Vervolgens wordt de opportuniteit van de diverse methoden voor vooronderzoek met ingreep in de bodem afgewogen:

Methode	Opportuun	Motivering
Verkennend archeologisch booronderzoek	Ja/Nee	Afhankelijk van de resultaten van het landschappelijk booronderzoek, kan bijkomend een verkennend archeologisch booronderzoek worden uitgevoerd. Indien er (een restant van) een paleobodem aanwezig blijkt te zijn, kan door middel van dit type onderzoek nagegaan worden of er *in situ* artefactensites aanwezig zijn. Hierbij dient wel gelet te worden op de bewaringstoestand van de bodemhorizonten. Indien er geen volledige bodemsequentie (inclusief E-horizont) wordt waargenomen, is de bewaringstoestand van de B-horizont van belang. Indien deze ook afwezig is en/of er zijn tekenen van erosie waargenomen, dan kan onmiddellijk overgegaan worden tot proefsleuvenonderzoek.

Waarderend archeologisch booronderzoek	Ja/Nee	Indien tijdens verkennend archeologisch booronderzoek archeologische waarden gerelateerd aan een prehistorische artefactensite worden aangetroffen, worden extra boringen geplaatst om de omvang en begrenzing van de concentratie te kunnen vaststellen. Op deze manier is het mogelijk om een zone af te bakenen voor een (steentijd)opgraving.
Proefputtenonderzoek i.f.v. steentijd artefactensites	Ja/Nee	Afhankelijk van de aard van het aangetroffen steentijdmateriaal kan het opportuun zijn om proefputten in te zetten naast of in plaats van waarderende archeologische boringen om de aard en spreiding van het materiaal te kunnen inschatten (indien waarderende boringen niet genoeg resultaten hierover verschaffen).
Proefsleuven en/of proefputten	Ja/Nee	Op basis van de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek, dient de veldwerkleider volgens het voortschrijdend inzicht te evalueren of een traject met proefsleuven nog opportuun is, over het volledige terrein of over een deel van het terrein. Er zal met name worden geëvalueerd of de bodemopbouw intact genoeg bewaard is om mogelijk nog sporen aan te treffen, of dat deze daarentegen verstoord is door de aanwezige bebouwing. Met deze methode is het mogelijk aanwezige sites met bodemsporen op te sporen en af te bakenen. Een proefsleuvenonderzoek laat ook toe om snel inzicht te krijgen in de aard en bewaringstoestand van de aanwezige archeologische waarden. Om een uitspraak te kunnen doen over de totaliteit van het projectgebied, is het nodig een groter percentage van het terrein te onderzoeken (12,5%). Hoewel dit resulteert in een grotere schadelijke impact op het bodemarchief, is deze techniek niet overdreven destructief. Deze methode is nodig om verdere uitspraken te kunnen doen over de eventuele aanwezigheid van een archeologische site op het terrein. Deze methode laat toe een antwoord te bieden op de volgende onderzoeksvragen: - Zijn er archeologische sporen en/of vondstconcentraties aanwezig binnen de grenzen van het vergunningsgebied en zo ja, wat is de precieze afbakening ervan in ruimte en tijd? - Wat is de aard en de datering van de aanwezige archeologische waarden? - Is verder archeologisch onderzoek nodig?

De onderzoeksdoelen zijn succesvol bereikt wanneer de vooropgestelde onderzoeksvragen en de bijkomende onderzoeksvragen die opgesteld worden naar aanleiding van elk *assessment* zijn beantwoord.

2.3.5 Onderzoekstechnieken

Landschappelijk booronderzoek

Onderzoeksvragen:

- *Welke zijn de waargenomen bodemhorizonten (beschrijving en duiding)?*
- *In hoeverre is de bodemopbouw intact?*
- *Is er een paleobodem bewaard?*
- *Op welke diepte(s) bevind(e)t(n) zich het archeologisch vlak?*

Voor de gehanteerde onderzoekstechniek is hoofdstuk 7.3 van de Code van Goede Praktijk (versie 4.0) van toepassing.
Het landschappelijk bodemonderzoek wordt uitgevoerd door middel van landschappelijke boringen waarbij een veldwerkleider met ervaring in dergelijke landschappelijke bodemonderzoeken wordt bijgestaan door een aardkundige of assistent-aardkundige met ervaring met betrekking tot bodem- en sedimenttypes die in het projectgebied voorkomen.
Landschappelijk booronderzoek omvat de kartering van de aard, topografie, morfologie en conservering van de ondergrond in functie van een reconstructie van de aardkundige opbouw van het onderzochte gebied door middel van boringen. De manuele boringen worden uitgevoerd door middel van een Edelmanboor met een boorkopdiameter van min. 7 cm. Gezien de omvang van het terrein en de verwachte complexiteit van het landschap worden de boringen geplaatst in een verspringend driehoeksgrid van 30 x 30 m, waar de afstand tussen de boorpunten binnen één raai 30 m bedraagt en de afstand tussen de raaien 30 m bedraagt. Er worden bij benadering 7 boringen geplaatst (Fig. 2.5). Indien afgeweken wordt van de initiële opzet op basis van bekomen inzichten tijdens de uitvoering van het onderzoek, wordt dit eveneens beschreven en verantwoord in de rapportering.
Het landschappelijk bodemonderzoek wordt op die manier uitgevoerd dat alle bodemeenheden worden gecapteerd en dat er gefundeerde uitspraken kunnen worden geformuleerd over het hele terrein. Op basis van het landschappelijk booronderzoek zal het mogelijk zijn om na te gaan welke delen van het terrein in aanmerking komen voor vervolgonderzoek in de vorm van verkennende/waarderende archeologische boringen en/of proefsleuvenonderzoek.

We kunnen stellen dat een paleobodem bewaard is mits het aantreffen van een intacte B-horizont.

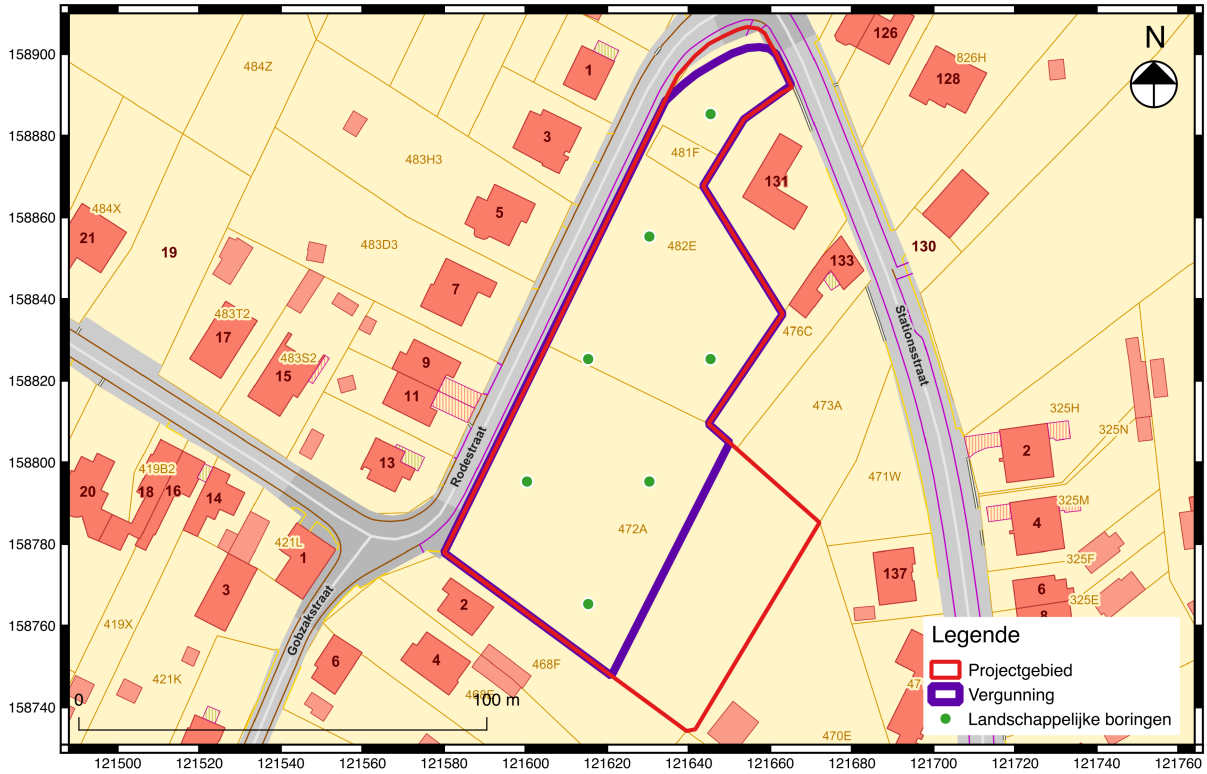

Fig. 2.5: Boorpuntenkaart bij het landschappelijke bodemonderzoek (geprojecteerd op de kadasterkaart).

Archeologisch booronderzoek (verkennend en waarderend) en/of proefputten in functie van steentijd artefactensites

De vraagstelling focust zich hier op de aanwezigheid, de aard en verspreiding van *in situ* artefactenconcentraties, vandaar de term *archeologisch booronderzoek*.
Het veldwerk wordt uitgevoerd conform de voorschriften in de Code van Goede Praktijk met betrekking tot verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek[14]. Het archeologisch booronderzoek wordt uitgevoerd door een veldwerkleider met ervaring in deze materie, en onder toezicht van een steentijd specialist.
Het criterium om over te gaan tot een verkennend archeologisch booronderzoek betreft de aanwezigheid van intacte - al dan niet begraven - paleobodems binnen de contouren van het projectgebied. Dit moet blijken uit de resultaten van het voorafgaand paleolandschappelijk bodemonderzoek. Aangezien het terrein paleolandschappelijk gunstig gelegen is, voldoet het aantreffen van een intacte B-horizont om te stellen dat een paleobodem bewaard is.

[14] Code van Goede Praktijk, versie 4.0, p. 59-65.

Verkennend archeologisch booronderzoek

De manuele boringen worden uitgevoerd met een edelmanboor met boorkopdiameter van minimaal 10 cm. Het boorgrid bedraagt in regel 10 m bij 12 m voor de kartering van artefactenvindplaatsen, maar de uiteindelijke keuze van het grid en de resolutie worden gemotiveerd in de rapportering. De relevante bodemhorizonten worden gezeefd op een zeef met maaswijdte van max. 2 mm, met het oog op de recuperatie en inzameling van artefacten. Bij sedimenten die zich vanwege hun textuur niet lenen tot zeven op 2 millimeter, kan bij prehistorische artefactensites uitzonderlijk toch een grotere maaswijdte gehanteerd worden tot een maximum van 6 millimeter, mits motivering.[15] Alle afwijkingen dienen gemotiveerd te worden in de rapportering.

Waarderend archeologisch booronderzoek en/of proefputten

Een waarderend archeologisch booronderzoek heeft als specifiek doel een reeds opgespoorde artefactenvindplaats te evalueren en ruimtelijk af te bakenen. Rondom positieve boorpunten (minstens één artefact in het zeefresidu van het verkennend booronderzoek) worden waarderende boringen uitgevoerd in een boorgrid van 5 m bij 6 m. De relevante bodemhorizonten worden gezeefd op een zeef met maaswijdte van max. 2 mm, met het oog op de recuperatie en inzameling van artefacten. Bij sedimenten die zich vanwege hun textuur niet lenen tot zeven op 2 millimeter, kan bij prehistorische artefactensites uitzonderlijk toch een grotere maaswijdte gehanteerd worden tot een maximum van 6 millimeter, mits motivering.[16] Alle afwijkingen dienen gemotiveerd te worden in de rapportering.
Het booronderzoek kan (indien mogelijk) eventueel worden uitgebreid en/of (deels) vervangen door een proefputtenonderzoek indien meer duidelijkheid dient te worden verkregen omtrent de verticale en horizontale spreiding van de aanwezige artefactenconcentraties. Voornamelijk op basis van de diepteligging van de vondsthoudende niveaus dient immers een afweging te worden gemaakt of eventueel in situ behoud mogelijk is of niet. Ook hiervoor gelden de bepalingen uit de Code van Goede Praktijk versie 4.0[17].
Voor steentijd artefacten sites wordt een methode gebruikt waarbij met de hand vierkante proefputten worden gegraven. Indien een vast grid wordt gehanteerd, worden deze proefputten uitgezet in een grid van max. 15 x 18 m. De proefputten zijn, afhankelijk van de onderzoeksvragen en -doelstellingen, 0,25 m^2 of 1 m^2 groot. Indien afgeweken wordt van het grid of de omvang van de proefputten op basis van het bekomen inzichten tijdens de uitvoering van het onderzoek, wordt dit beschreven en verantwoord in de rapportering. Het sediment wordt per proefput uitgezeefd, en dit per aardkundige eenheid, laag of eventueel fijner arbitrair niveau. Ale aardkundige eenheden die vondsten kunnen bevatten worden onderzocht. Het zeven gebeurt met een maaswijdte van maximaal 2 mm. Indien het zeven met een maaswijdte van 2 mm niet relevant is voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen en -doelstellingen kan een grotere maaswijdte gehanteerd worden, tot maximaal 6 mm[18].

Proefsleuvenonderzoek: techniek en motivatie

Onderzoeksvragen:
- *Wat is de relatie tot de bodem en de eventuele archeologische sporen?*

[15] Code Van Goede Praktijk, versie 4.0, p. 60-63.
[16] Code Van Goede Praktijk, versie 4.0, p. 63-65.
[17] Code Van Goede Praktijk, versie 4.0, p. 78-80.
[18] Code Van Goede Prektijk, versie 4.0, p. 77-78.

- *Zijn er archeologische sporen en/of vondstenconcentraties aanwezig binnen de grenzen van het projectgebied en zo ja, wat is de afbakening hiervan in ruimte en tijd?*
- *Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?*
- *Wat is de aard en datering van de aanwezige archeologische sporen?*
- *Naar welke activiteit of soort site verwijzen de sporen?*
- *Zijn er sporen uit één of meerdere periodes aanwezig?*
- *Is verder archeologisch onderzoek nodig? Zo ja, welke zones komen in aanmerking voor vervolgonderzoek?*

De sleuven worden aangelegd volgens de Code van Goede Praktijk (versie 4.0) hoofdstuk 8.6. Het betreft een site zonder complexe verticale stratigrafie (landelijke context).
De aanlegdiepte van de proefsleuven wordt tijdens het veldwerk bepaald door de veldwerkleider op basis van de vraagstelling en de onderzoeksdoelen. Ook de inplanting van kijkvensters wordt tijdens het veldwerk bepaald door de veldwerkleider. De locatie van kijkvensters staat in functie tot de densiteit en aard van de aanwezige bodemsporen.
De proefsleuven hebben een breedte van 2 m. De proefsleuven worden aangelegd in een vast grid. Het betreft parallelle raaien van ononderbroken proefsleuven met een maximale tussenafstand van 15 m ten opzichte van elkaar, gerekend vanuit de centrale lengte-as van de sleuven (Fig. 2.6). Indien mogelijk worden de sleuven zoveel mogelijk aangelegd in de lengterichting van de percelen.
Door middel van proefsleuven wordt min. 10% van het onderzoeksareaal onderzocht. De oppervlakte van de kijkvensters bedraagt 2,5%. Indien een archeologische site wordt aangetroffen, worden extra proefsleuven en/of kijkvensters gegraven om een afbakening van de site te bekomen. Kijkvensters worden ook gegraven om schijnbaar lege zones te controleren.
De proefsleuven en eventuele kijkvensters worden uitgegraven met een graafmachine met een tandenloze bak. De proefsleuven worden aangelegd op alle archeologische niveaus waarop grondsporen te zien zijn. De teelaarde en het eventuele onderliggende colluvium worden verwijderd. Bij het leesbaar maken van het te registreren grondvlak dient aandacht te worden besteed aan de aanwezigheid van lithisch materiaal. Een steentijdsite is weinig waarschijnlijk, maar kan immers niet uitgesloten worden. Indien een steentijdsite wordt aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek, worden de artefacten in 3D geregistreerd. Het materiaal wordt tijdens het veldwerk voorgelegd aan een ervaringsdeskundige lithische artefacten.
De uitvoerders van het proefsleuvenonderzoek dienen niet te beschikken over bijkomende specifieke competenties ten opzichte van deze opgenomen in de Code van Goede Praktijk.

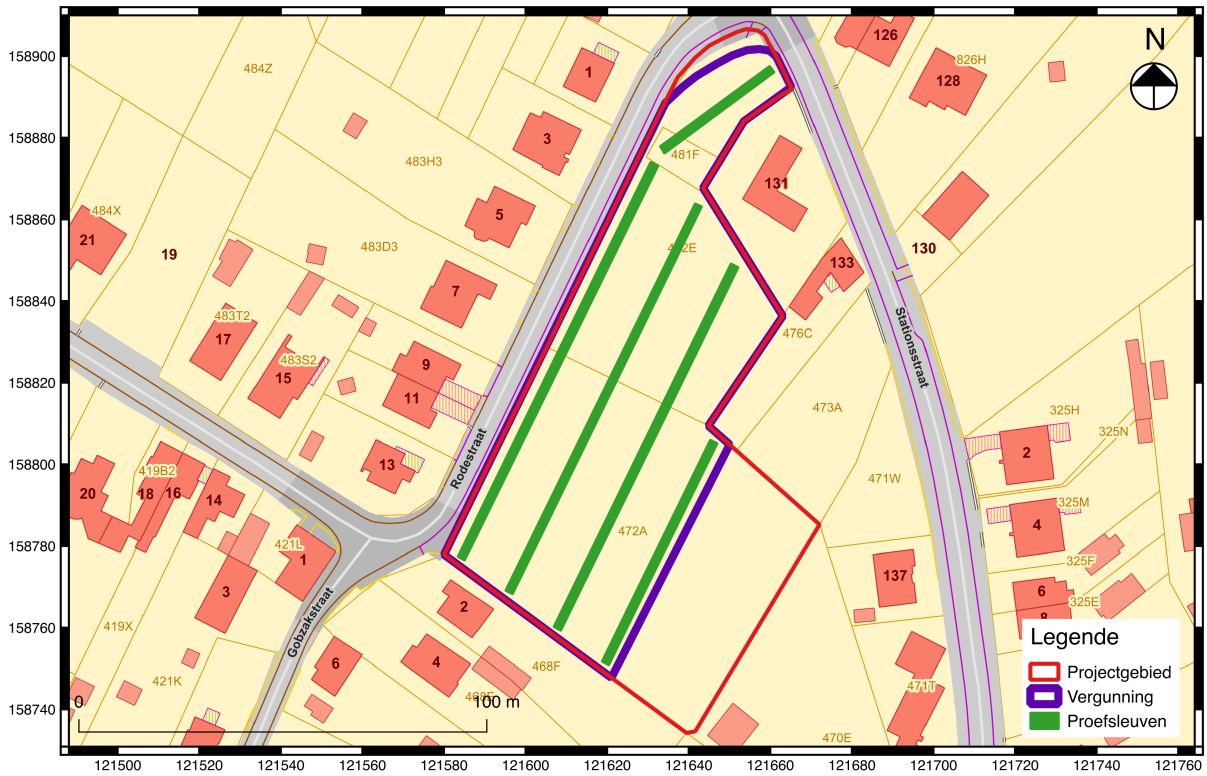

Fig. 2.6: Sleuvenplan (geprojecteerd op de kadasterkaart)

2.3.6 Voorziene afwijkingen van de Code Goede Praktijk

Er zijn geen afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk voorzien.

Bibliografie

Literatuur:

LOUIS, A. 1957. *Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Geraardsbergen 100 W*, Gent.

DEMEY, D., PHILIPSEN, F. & VANHOLME, N. 2019. *Waterbeheersingswerken langs de Mark, Gaalmaarden en Herne. Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek.* RAAP bvba, Eke.

Websites:

https://cai.onroerenderfgoed.be/

https://inventaris.onroerenderfgoed.be/

https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus

https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/14254

https://onderzoeksbalans.onroerenderfgoed.be/onderzoeksbalans/archeologie

www.dov.vlaanderen.be

https://nl.wikipedia.org/wiki/Galmaarden